

N:o 48.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 16 mars 1909.
— — — — Andra Kammaren — 16 — 1909.

*Riksdagens skrifvelse till Konungen i anledning af väckt
motion om ändring af 5 kap. 3 § strafflagen.*

(Lagutskottets utlåtande n:o 16.)

Till Konungen:

Vid innevarande års riksdag har enskild motionär framställt förslag om ändring af 5 kap. 3 § strafflagen.

Såsom motionären framhållit, lära ekonomiska skäl hafva medverkat därtill, att i lagen den 27 juni 1902 angående ändring bland annat i 5 kap. 3 § strafflagen möjligheten för domstol att förordna om däri afsedda unga förbrytares insättande i uppfostringsanstalt begränsades till dem, som blifvit ådömda böter eller fängelse i högst sex månader. Motionären har föreslagit den ändring i detta stadgande, att sådant förordnande måtte

kunna meddelas, äfven då domen lyder å straffarbete i högst sex månader. Det är tydligt, att i fråga om unga förbrytare starkare skäl än eljest tala för att vid samhällets reaktion mot brottsligheten hänsyn tages till brottslingens beskaffenhet, de omständigheter, som gjort honom till den han är, och de förutsättningar till förbättring, som hos honom kunna förefinnas. Att därför i fråga om unga personer uppfostran oftare är ett verksammare medel än straff, då det gäller att rätta en rättsstridig vilja, torde vara obestridligt. Gällande lag har härvid så förfarit, att i fråga om förbrytare af personer under 15 år straff ej kan användas. I fråga om förbrytare mellan 15 och 18 år åter ankommer det på domstolen att inom angifna gräns efter omständigheterna bestämma om straff skall undergå eller om den brottslige i stället skall hänvisas till allmän uppfostringsanstalt. Riksdagen anser, att den sistnämnda utvägen lämpligen bör kunna anlitas i större omfattning, än gällande lag medgifver.

En närmare granskning af motionärens förslag i denna del har emellertid gifvit vid handen, att på samma gång det i fråga om straffarbete omfattar de fall, där domen lyder å sådant straff ända till sex månader, detsamma beträffande fängelsestraff stannat vid den nuvarande begränsningen, eller att dylikt straff ådömts i högst sex månader, hvilket ju motsvarar endast tre månaders straffarbete. Redan på denna grund har Riksdagen icke ansett sig kunna förorda motionärens förslag, som härutinnan tydligen afviker från den i strafflagen eljest antagna grundsatsen beträffande straffarternas inbördes förhållande. Hvad därefter angår frågan om kostnaden för en ifrågasatt vidgad tillämpning af tvångsuppfostringsprincipen i det förevarande afseendet läser utrymmet vid statens uppfostringsanstalt å Bona i Östergötlands län — förutom den för yngre kvinnliga förbrytare afsedda anstalten Viebäck i Jönköpings län, den enda anstalt inom riket, som har att mottaga förbrytare, hvarom här är fråga — med redan gällande lagstiftning i allmänhet vara taget i anspråk i den utsträckning, att något afsevärdt större antal elever där icke kan med anstaltens nuvarande omfattning mottagas. Men äfven om kostnadsfrågan icke skulle lägga något afgörande hinder i vägen för en önskvärd lagändring i nu föreslaget syfte, har dock Riksdagen i saknad af utredning härutinnan icke kunnat bilda sig någon bestämd mening angående konsekvenserna af motionärens förslag i detta afseende.

Med stöd af hvad sålunda anförts får Riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, i hvad mån ändring må kunna ske af 5 kap. 3 § strafflagen i syfte, att där omförmälda unga förbrytare må

i större utsträckning, än för närvarande är medgifvet, kunna insättas i allmän uppfostringsanstalt, samt för Riksdagen framlägga de förslag, hvar till en dylik utredning kan föranleda.

Stockholm den 16 mars 1909.

Med undersåtlig vördnad.
